

OZNÁMENIA O STRATEGICKOM DOKUMENTE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov.

Obec Šahy

2. Identifikačné číslo.

IČO: 00307513

3. Adresa sídla.

Mestský úrad Šahy
Hlavné námestie 1
936 01 Šahy

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa.

Primátor: Ing. Pál Zachar
Adresa: Mestský úrad Šahy
Hlavné námestie 1
936 01 Šahy

Tel: 036 / 637 36 11, 637 36 12
Email: sahy@sahy.sk primator@sahy.sk prednosta@sahy.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie.

Primátor: Ing. Pál Zachar
Adresa: Mestský úrad Šahy
Hlavné námestie 1
936 01 Šahy

Tel: 036 / 637 36 11, 637 36 12
Email: sahy@sahy.sk primator@sahy.sk prednosta@sahy.sk

Miesto na kon.: Mestský úrad Šahy
Hlavné námestie 1
936 01 Šahy

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Šahy 2022 – 2031 (aktualizácia)

2. Charakter.

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Šahy“ s výhľadom do roku 2031 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja mesta. Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Šahy sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie

sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mesta Šahy, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Bol aktualizovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života mesta. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

3. Hlavné ciele.

Formulácia a návrh stratégie

Rozvojová stratégia mesta je strednodobou stratégiou rozvoja, definovaná prostredníctvom špecifických cieľov a k nim prislúšných priorít, ktoré spoločne tvoria rámec strategického rozvoja mesta Šahy. V rámci rozvojovej stratégie je definovaný i tzv. prierezový špecifický cieľ, ktorý presahuje jednotlivé špecifické ciele a tvorí ich synergiu.

Hlavný cieľ

Hlavný cieľ PHRSR Šahy, ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov ((v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z.), kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja je zameraná najmä na komplexné a integrované využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne. Cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mesto Šahy nasledovný hlavný cieľ:

Hlavný cieľ

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mesta Šahy po **hospodárskej, sociálnej ako aj environmentálnej** stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch (strojársky, textilný a potravinársky priemysel). Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude mesto smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie mestských a prímestských oddychových zón, obnovy kultúrno historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás na **integrovanom princípe**." Dôležitým **integrovaným celkom** strategického cieľa bude riešenie problematiky vybraných skupín obyvateľstva z hľadiska vzdelávania, sociálnej inklúzie, bezpečnosti a ich spoločensko - ekonomického uplatnenia.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja mesta a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci **partnerstva**. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie sekundárneho prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Ďalej ide o modernizáciu hlavných dopravných tepien nižšej úrovne zabezpečujúcich prepojenie hlavných bodov cestovného ruchu s regionálnymi centrami ako je Šahy, Svit, Kežmarok. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni **partnerstva** spolupracou **verejného a súkromného sektora** a **integrovaným prístupom** k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR/ÍUS Nitrianskeho samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Strategický plán PHRSR Šahy pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre mesto je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2031 naplnila kľúčové ciele:

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa

5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov **udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím**. Pri formulácii stratégie PHRSR Šahy na roky 2022 - 2031 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia mesta vo väzbe na Vysoké Tatry. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady **inteligentného a inkluzívneho rastu**. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. **Inkluzívny rast** predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné. Podpora oblastí tvoriacich podmienky pre tvorbu produktov a služieb s vysokou pridanou hodnotou využívajúcich špecifický potenciál mesta – priemyselný, prírodný ľudský a kultúry kapitál vrátane tradície výroby. Kľúčom je rešpektovanie existujúcich kapacít v území, ako i v bezprostrednom okolí (biznis sektor, sektor vedy a výskumu). Primárne oblasti, na ktoré prioritou cieľi sú energetika, manažment odpadu, cestovný ruch, IT segment a existujúca priemyselná štruktúra územia. Opatrenia a aktivity realizované v rámci tejto priority sú zamerané na dve základné časti:

Služby a infraštruktúra – rozvoj infraštruktúry umožňujúcej nielen tvorbu nových produktov a služieb, ale i ich šírenie ku koncovým užívateľom.

Rozvoj talentu a inovácií – podpora vzniku nových projektov a podnikov zameraných na produkty a služby s vysokou pridanou hodnotou. Komplementárne opatrenia (definované pod inými špecifickými cieľmi) k tejto priorite sú zamerané na podporu vzdelávania, vedy a výskumu ako i podmienok pre vznik a stabilizáciu ekonomických aktivít s vysokou pridanou hodnotou a opatrenia zamerané na rozvoj a stabilizáciu ľudského kapitálu prostredníctvom skvalitňovania podmienok pre život v meste (verejné priestory, zeleň, voľnočasové aktivity, služby a pod.).

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mesto Šahy nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mesta Šahy po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných, kultúrno-historických a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude mesto smerovať do cestovného ruchu, kultúry, výroby, poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v meste. Mesto bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mesta. Šahy po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných, kultúrno-historických a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude smerovať do cestovného ruchu, kultúry, výroby, poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v meste. Mesto bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.“

Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie
Podprogram 2.2. Doprava

Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie
Podprogram 7.2. Šport

Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia mesta
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva
Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v meste.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO- TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA		

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v meste, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1
Opatrenie 1.1.2
Opatrenie 1.1.3
Opatrenie 1.1.4

Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.

Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.
Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.
Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1
Opatrenie 1.2.2

Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.
Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.
Podpora poľnohospodárstva a lesníctva.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1
Opatrenie 1.3.2

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.
Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe mesta ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov mesta s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1
Opatrenie 2.1.2
Opatrenie 2.1.3
Opatrenie 2.1.4
Opatrenie 2.1.5
Opatrenie 2.1.6
Opatrenie 2.1.7

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.
Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.
Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Úprava dopravnej infraštruktúry.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1
Opatrenie 2.2.2

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.
Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj mesta.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1
Opatrenie 3.2
Opatrenie 3.3
Opatrenie 3.4
Opatrenie 3.5
Opatrenie 3.6
Opatrenie 3.7
Opatrenie 3.8
Opatrenie 3.9

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.
Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.
Verejné osvetlenie.
Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.
Mestský rozhlas a televízia.
Požiarna ochrana.
Mestské cintoríny a pietne miesta.
Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.
Zásobovanie pitnou vodou.
Telekomunikačné siete.

Opatrenie 3.10
Opatrenie 3.11

Zásobovanie elektrickou energiou.
Zásobovanie zemným plynom.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, efektívna prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj mestského kompostoviska.

Cieľ 4

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenie 4.1

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbory textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Opatrenie 4.2

Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.

Opatrenie 4.3

Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.

Opatrenie 4.4

Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.

Opatrenie 4.5

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Opatrenie 4.6

Odvádzanie odpadových vôd.

Opatrenie 4.7

Odvádzanie dažďových vôd.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov mesta. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenie 5.1.1

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenie 5.2.1

Ochrana vodných tokov pred znečistením.

Opatrenie 5.2.2

Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.

Opatrenie 5.2.3

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných pôch.

Podprogram 5.3.

Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta.

Opatrenie 5.3.1

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenie 5.4.1

Realizácia protieróznych opatrení.

Opatrenie 5.4.2

Oddychové zóny a verejná zeleň.

Opatrenie 5.4.3

Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.

Opatrenie 5.4.4

Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.

Opatrenie 5.4.5

Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Sociálne služby

Cieľ 6.1

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenie 6.1.1

Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.

Opatrenie 6.1.2

Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.

Opatrenie 6.1.3

Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.

Opatrenie 6.1.4

Marginalizované skupiny a rómske komunity.

Opatrenie 6.1.5

Mestská nájomná bytová výstavba.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Opatrenie 6.2.3

Opatrenie 6.2.4

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v meste. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Opatrenie 7.1.4

Opatrenie 7.1.5

Opatrenie 7.1.6

Opatrenie 7.1.7

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.

Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ

Podpora záujmovej činnosti.

Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.

Obnova a modernizácia zariadení stredoškolského vzdelávania.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Opatrenie 7.2.3

Opatrenie 7.2.4

Opatrenie 7.2.5

Opatrenie 7.2.6

Opatrenie 7.2.7

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.

Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.

Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.

Podporovať talentovanú mládež.

Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť mesta. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Opatrenie 8.1.4

Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum.

Múzeá a archeologické lokality.

Kultúrno-historické pamiatky.

Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.**Propagácia v oblasti kultúry**

Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na internete prostredníctvom www stránky mesta.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia mesta a to nielen prostredníctvom www stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu kultúrno historických pamiatok, prírodných krás, pravidelných kultúrnych podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Opatrenie 9.1.3.

Propagácia mesta

Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Aktualizácia www stránky mesta.

Podpora budovania informačných tabúl v meste.

Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.

Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste

Rekonštrukcia infraštruktúry miestnej samosprávy a štátnej správy..

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Opatrenie 10.2.2

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.

Zvyšovanie bezpečnosti v meste.

PO 11. Informatizácia mesta

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

4. Obsah (osnova).

1 ÚVOD

ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA ŠAHY

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA

2.1. HISTÓRIA MESTA

2.2. PRÍRODNÉ POMERY

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

2.4. DOPRAVA

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.6. OBYVATEĽSTVO

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

2.8. BÝVANIE

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

2.13. ŠPORT

2.14. KULTÚRA

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

2.17. CESTOVNÝ RUCH

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTA A FINANČNÉ ZDRAVIE MESTA ŠAHY

2.19. SAMOSPRÁVA

2.20. BEZPEČNOSŤ

2.21 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO

PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

2.22 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

3 SWOT ANALÝZY

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

3.8 KULTÚRA

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

3.11 INFORMATIZÁCIA MESTA

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO

SÚSTREDENOU PODPOROU MESTA ŠAHY

STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA ŠAHY

4 VÍZIA A POSLANIE MESTA ŠAHY

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA ŠAHY

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

6.11. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA ŠAHY

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR MESTA ŠAHY

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

8 AKČNÝ PLÁN

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

- 8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
 8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
 8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
 8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
 8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
 8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
 8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
 8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
 8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
 8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA ŠAHY
 9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU
 9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
 9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
 9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
 9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
 9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
 9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
 9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
 9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
 9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
 9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
 9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA
 10 ZÁVER
 11 POUŽITÁ LITERATÚRA

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu.

Vzhľadom na charakter tohto strategického dokumentu, ako aj vzhľadom k procesu jeho spracovávaní, ktorý bol založený na princípe partnerstva, je PHRSR spracovaný v jednom variante ako výsledok dohody jednotlivých členov partnerstva pri zapracovaní prevažnej väčšiny vzniknutých pripomienok.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- PHRSR Šahy na obdobie 2022-2031
Forma spracovania	- členmi pracovných skupín - členmi komisií - poslancami MZ - s pomocou externých odborníkov (spolupráca).
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia samosprávy, zamestnancov MÚ poslancov MÚ a komisií, podnikateľských subjektov v rámci regiónu.
Obdobie spracovania	- PHRSR Šahy bol spracovaný v priebehu roka 2022 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania - PHRSR

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania - PHRSR												
Harmonogram spracovania PHRSR												
	2021					2022						
Termín	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom.

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mesta Šahy je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov zo štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady:

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta**
- Územný plán mesta,
- Komunitné plány sociálnych služieb,
- Programy odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **Odvetvové koncepcie (energetická, športu, školstva, kultúry, ...),**
- **Relevantné koncepcie materiály samospráva VZN,**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- **Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027** (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- **Plán obnovy** - je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID - 19. Jeho hlavným cieľom je podporiť reformy a investície, ktoré Slovensku umožnia začať opäť dobiehať životnú úroveň priemeru EÚ.
- **Operačný program Slovensko**
- **Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030** spracovaný podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy
- **Národný program reforiem Slovenskej republiky** (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- **Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030** (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- **Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030**, (2017) 11
- **Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030** (Envirostratégia 2030)
- **Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030** (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- **Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike** (2015)
- **Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020** (2013)
- **Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020** (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- **Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030** (2019)
- **Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí** (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- **Agenda 2030** pre udržateľný rozvoj
- **Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027**
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- **Stratégia EÚ pre Dunajský región**
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- **BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru** – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- **Európska zelená dohoda** (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- **Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie**, COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- **Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050**, COM(2011) 112 v konečnom znení
- **Energetický plán do roku 2050** COM(2011) 885 v konečnom znení
- **Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie**
- **Horizont Európa (2021 – 2027)**
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie.

Mestské zastupiteľstvo mesta Šahy

9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie).

Uznesenie Mestského zastupiteľstva mesta Šahy o schválení aktualizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Šahy na programovacie obdobie 2022 – 2031

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy.

Vstupmi strategického dokumentu sú príslušné právne predpisy v oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva a zhodnotenie všetkých dostupných relevantných údajov o danom území, a to z materiálov použitých pri vypracovaní strategického dokumentu.

Vstupy pre PHRSR predstavujú aj finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Na realizáciu programu bude potrebné zabezpečiť aj spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu a rozpočtu samotnej mesta.

Pri procese spracovania strategického dokumentu boli premietnuté a zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti mesta, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, mesto a jej jednotlivé orgány: poslanci MZ, primátor, komisie.

2. Údaje o výstupoch.

Výstupom implementácie PHRSR bude súbor aktivít, zameraných na posilnenie a skvalitnenie ekonomických, sociálnych a environmentálnych podmienok mesta Šahy, vyplývajúcich z realizácie jednotlivých opatrení. Tieto aktivity prispievajú nielen ku skvalitneniu infraštruktúry, posilneniu ekonomickej bázy, zvýšeniu konkurencieschopnosti, ale aj k efektívnemu a racionálnemu využívaniu prírodných zdrojov, k ochrane a tvorbe životného prostredia, a tiež k zmierňovaniu mikroklimatických zmien. Výstupy a výsledky implementácie PHRSR budú hodnotené v rámci sledovania hodnôt merateľných ukazovateľov.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

Podpora projektov je zameraná na zlepšenie kvality života v meste s dôrazom na životné prostredie:

- zvýšenie energetickej efektívnosti budov,
- zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou,
- zlepšenie environmentálnych aspektov v meste prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy, ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku,
- údržba a dostavba kanalizačnej siete so systémom čistenia splaškových odpadových vôd,
- zlepšenie systémov nakladania s odpadmi s ohľadom na ich druhotné využívanie.

Treba očakávať najmä pozitívne priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie. Niektoré konkrétne aktivity môžu podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle zákona č. 180/2013 Z. z. v platnom znení, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Pri realizácii investičných zámerov, vyplývajúcich z implementácie PHRSR, je určité riziko negatívneho zásahu do životného prostredia, toto však bude eliminované dôsledným posudzovaním zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa zákona č. 180/2013 Z. z. a následnou realizáciou navrhnutých opatrení.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.

V zásade možno konštatovať, že PHRSR sa dotkne všetkých obyvateľov a návštevníkov mesta Šahy. PHRSR mesta Šahy je plánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov mesta. PHRSR vytvára predpoklady pre rozvoj územia, cieľom je získať optimálne urbanistické riešenie územia s doriešením existujúcich územno-technických podmienok a väzieb pre nové plánované využitie. Účelom je teda navrhnuť plnohodnotnú časť mesta s vytvorením plôch pre rozvoj bývania a rekreácie. PHRSR rieši problémy v oblasti rozšírenia dopravy a technickej infraštruktúry na základe požiadaviek na novú výstavbu. Význam bude mať doprava z titulu služieb obyvateľstvu mesta v oblasti dochádzky do mesta za špecifickými službami prevádzok lokalizovaných v meste. Regionálne územné vzťahy v regióne vytvárajú tlak aj na zvýšenie kvality prepojení susediacich obcí. Tento zámer pozitívne zmení kvalitu prepravných vzťahov, čo bude mať pozitívny, odľahčujúci efekt na jestvujúcej komunikačnej sieti, a podporí tak udržateľnosť rozvoja v subtlých priestorových podmienkach sídla. Návrhy sa týkajú tak priesťahov ciest 1. až 3. triedy obmedzením tranzitu nákladnej automobilovej dopravy, ako aj z hľadiska pobytu ľudí vo verejnom priestore miestnych ulíc doplnením sústavy cyklistických cestičiek a chodníkov pri hlavných komunikáciách, zmenami kategórií MK na obytné ulice a pripojením mesta na regionálne a nadregionálne cyklistické ťahy spojené s krajinou štruktúrou.

Počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov

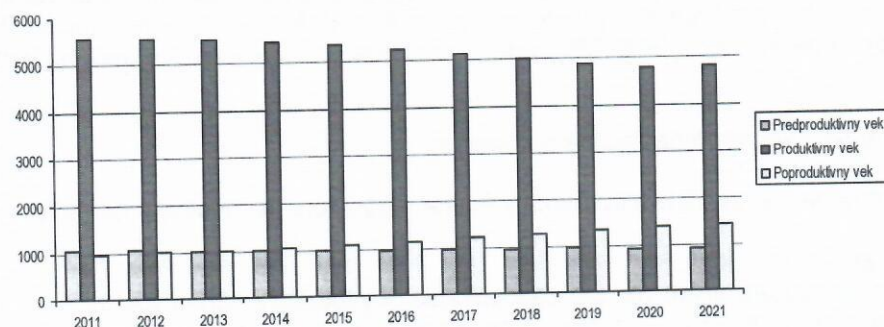
o cca. 48,04 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles (14,64 %). Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 13,60 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Predproduktívny vek	1065	1055	1011	1005	984	959	964	947	968	928	909
Produktívny vek	5570	5530	5511	5452	5366	5243	5121	4997	4897	4800	4812
Poproduktívny vek	972	1006	1022	1059	1113	1166	1236	1294	1354	1395	1439

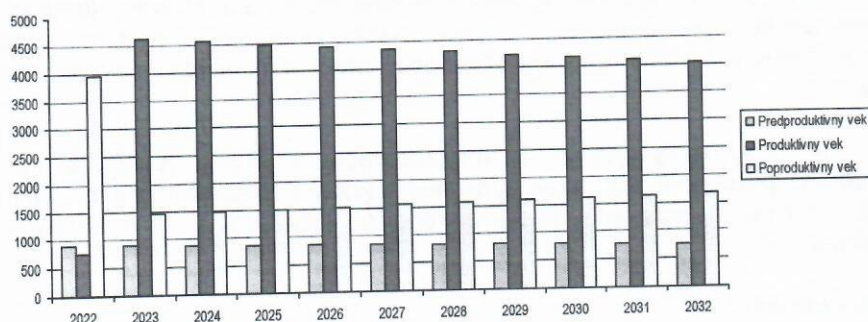
Zdroj: 15.5.2022, DataCube ŠÚ, 2022

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období



Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine poproduktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2032



Do roku 2032 sa predpokladá nárast a pokles obyvateľov v rovnakých vekových skupinách.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2032

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Predproduktívny vek	897	883	868	854	840	826	812	798	784	770	755
Produktívny vek	4680	4613	4548	4484	4418	4353	4287	4222	4157	4092	4027
Poproduktívny vek	1425	1449	1473	1497	1520	1544	1568	1592	1616	1640	1664

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľia, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považujú aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien.

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 44 rokov a skupinu od 45 do 49 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2011 až 2021 bol zaznamenaný v skupine od 15 - 39 a 50 - 59 rokov. K najväčšiemu nárastu došlo v prípade skupiny od 45 do 49 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2011 a 2021

Vek	2011	2021	rozdiel 2021 - 2011
Vek	440	349	-91
15-19	460	358	-102
20-24	576	391	-185
25-29	675	406	-269
30-34	696	540	-156
35-39	491	628	137
40-44	494	692	198
45-49	561	473	-88
50-54	684	456	-228
55-59	493	519	26

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2022, 2022

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 34 rokov.

Prognózy

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0-4	263	257	251	245	239	233	227	221	215	209	203
0-4 priem. Index				0,974	% nárast 0 - 4						-27,423
Abs. nárast											-72
% z celkového počtu obyvateľov - 2022											3,761
% z celkového počtu obyvateľov - 2032											3,017

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 4 roka až o 27,423 % a vo V priemere by mal klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2022 by mal podiel na celkovom počte činiť 3,761 %, do roku 2032 by mal tento podiel klesnúť na 3,017 %. V absolútnom vyjadrení dôjde k poklesu počtu detí o cca. 72. Pokles by mal byť relatívne významný a teda pravdepodobne bude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Veková skupina 5 - 14

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 5-14											
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
5-9	293	286	280	273	266	259	253	246	239	232	226
10-14	340	339	338	336	335	333	332	331	329	328	327
5-9 - pr. Index				0,973	% nárast 5 - 9						-27,620
10-14 pr. Index				0,996	% nárast 10 - 14						-4,777
Abs. nárast											-97
% z celkového počtu obyvateľov - 2022											9,045
% z celkového počtu obyvateľov - 2032											8,463

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá pokles. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku klesnúť o 97. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí klesnúť o 27,620 %. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 4,777 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový

podiel na štruktúre by mal klesnúť na 8,463 %. Mesto v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania vo viacerých zariadeniach a je aj zriaďovateľom základných škôl.

Veková skupina 15 – 19

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 15-19											
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
15-19	303	291	279	267	255	242	230	218	206	194	182
15-19 – pr. Index				0,947	% nárast 15-19						-48,096
Abs. nárast											-146
% z celkového počtu obyvateľov - 2022											4,331
% z celkového počtu obyvateľov - 2032											2,485

Veková skupina je spotrebiteľom služieb vzdelávania – stredoškolský stupeň, ako aj záujmovej činnosti. V prípade, že sa doterajší trend vývoja zachová, predpokladá sa pokles počtu obyvateľov. Podiel na celkovom počte obyvateľov by mal ale do roku 2032 klesnúť na 2,485 %. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov klesnúť o 146.

Veková skupina 20 – 29

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 20-29											
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
20-24	354	344	334	324	313	303	293	283	272	262	252
25-29	354	336	318	300	282	264	246	228	210	192	174
20-24 - pr. Index				0,965	% nárast – 20-24						-34,615
25-29 - pr. Index				0,925	% nárast 25 – 29						-60,952
Abs. nárast											- 339
% z celkového počtu obyvateľov - 2022											10,116
% z celkového počtu obyvateľov - 2032											5,839

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový pokles o 339 obyvateľov. Celkovo 34,615 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % pokles o 60,952 %. Táto skupina je spotrebiteľom bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

Veková skupina 30 – 44

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 30-44											
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
30-34	395	390	387	384	380	376	372	369	365	361	357
35-39	519	500	482	463	445	426	408	389	371	352	333
40-44	706	719	732	745	758	771	785	798	811	824	837
30-34 - pr. Index				0,990	% nárast – 30-34						-11,472
35-39 - pr. Index				0,954	% nárast – 35-39						-42,905
40-44 - pr. Index				1,017	% nárast – 40-44						22,320
Abs. nárast											-110
% z celkového počtu obyvateľov - 2022											23,140
% z celkového počtu obyvateľov - 2032											23,832

Vekové skupiny od 30 do 44 rokov predpokladajú heterogénny vývoj. V skupine od 30 – 34 sa predpokladá pokles o 11,472 %. Nárast sa predpokladá v skupine od 40 – 44 rokov. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb. Nižšie vekové skupiny tiež preferujú možnosti aktívneho trávenia voľného času. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov v tejto vekovej skupine klesnúť o 110. Kým v roku 2022 sa predpokladá celkový podiel na 23,140 %, do roku 2032 by tento podiel mal klesnúť na 23,832 %.

Veková skupina 45 – 59

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 45-59											
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
45-49	668	689	710	730	751	772	793	813	834	855	876
50-54	439	430	422	414	405	397	388	380	371	363	355
55-59	399	376	353	330	306	283	260	237	214	190	167
45-49 – pr. Index				1,027	% nárast - 45-49						37,274
50-54 - pr. Index				0,978	% nárast - 50-54						-23,064
55-59 - pr. Index				0,906	% nárast - 55-59						-69,814
Abs. nárast											-131
% z celkového počtu obyvateľov - 2022											21,517
% z celkového počtu obyvateľov - 2032											21,714

Vo vekových skupinách od 45 do 59 rokov sa predpokladá pokles v skupine. V skupine od 55 – 59 sa predpokladá pokles o 69,814 %. K poklesu by malo dôjsť aj v prípade skupiny od 50 do 54 rokov. V absolútnom vyjadrení by mal klesnúť počet obyvateľov o 131. Celkový podiel na počte obyvateľov by mal činiť 21,714 %. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb, ako aj zdravotníckych služieb, kultúry a športu.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
60-64	541	537	532	527	522	517	513	508	503	498	493
65-69	582	587	593	598	604	609	615	620	626	631	637
70-74	351	359	367	376	384	392	400	408	417	425	433
75-79	248	254	259	265	270	275	281	286	292	297	302
80-84	157	161	165	169	173	177	181	185	189	193	197
85-89	61	62	62	63	63	64	64	65	65	66	66
90-94	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
95-99	4	4	4	5	5	5	5	5	6	6	6
100-104	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
60+ – pr. Index				1,009	% nárast – 60+						11,607
Abs. nárast											228
% z celkového počtu obyvateľov - 2021											28,090
% z celkového počtu obyvateľov - 2031											34,650

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 11,607 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 34,650 %. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 228 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by malo mesto zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

Návrh rozvoja bývania v meste je riešený nasledovnými postupmi :

- priebežným skvalitňovaním súčasného bytového fondu** – z vlastnej iniciatívy vlastníkov domov a bytov, využitie rezerv, ktoré predstavuje neobývaný, resp. prechodne obývaný domový a bytový fond v súlade so stanovenými podmienkami,
- dostavbou voľných prelúk – funkčné plochy** v rámci súčasnej uličnej rodinnej zástavby na pozemkoch v zastavanom území mesta, využitím dopravne prístupných záhrad v zastavanom území mesta.
- návrhom nových lokalít bytových budov (ktoré nezasahujú do chránených území)**

Na základe zhodnotenia územnotechnických daností navrhuje rozvoj bývania na disponibilných plochách v zastavanom území mesta a na nových lokalitách. Žiadne tieto plochy nezasahujú do území so zvýšenou potrebou ochrany.

Sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti

Plánovaný rozvoj mesta posilní miestne hospodárstvo a zabezpečí jeho diverzifikáciu aj smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam. Aj keď pre výrobu nie sú vymedzené nové plochy, výrobné aktivity sa môžu koncentrovať v existujúcich výrobných areáloch, ktoré majú dostatočné rezervy pre intenzifikáciu. V súvislosti s predpokladom rastu počtu obyvateľov sa navrhuje dobudovanie občianskej vybavenosti a jej koncentrácia v hlavnom uzlovom priestore, definovanom ako centrálna zóna mesta. Týmto opatrením sa zabezpečí optimálna pešia dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti celomestského významu pre všetkých obyvateľov. Regulačné podmienky však umožňujú umiestňovať drobné prevádzky obchodu a služieb (do istého rozsahu zastavaných plôch) aj v iných častiach mesta. Zvýšenie kvality a spektra sociálnych služieb prinesú návrhy v oblasti nekomerčnej občianskej vybavenosti. Odporúča sa postupne uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu verejných budov.

Pre rozvoj vzdelávania sa navrhuje:

Zriadenie detských jaslí.

Kompletná rekonštrukcia elektroinštalácie v celej budove Materská škola – Óvoda, Nám. M. R. Štefánika 14, Šahy.

Kompletná rekonštrukcia sociálnych zariadení pre deti vo všetkých 3 triedach Materská škola – Óvoda.

Rekonštrukcia budovy MŠ Hontianska.

Výmena strešnej krytiny na budove školy na školskom dvore - Základná škola Ladislava Balleka.

Výstavba vchodu do objektu zo strany Parkovej ulice - Základná škola Ladislava Balleka.

Vybudovanie komunikačnej infraštruktúry (vysielacej stanice) pri budove školy v ulici Janka Kráľa.

Obnova strechy pred hlavným vchodom - Základná škola Lajosa Pongrácza s vyučovacím jazykom maďarským.

Rekonštrukcia vonkajšieho oplotenia Materská škola – Óvoda.

Revitalizácia areálu MŠ s VJM-Óvoda, výsadba zelených prvkov.

Revitalizácia vnútorného dvora - Základná škola Lajosa Pongrácza s vyučovacím jazykom maďarským.

Rozšírenie vonkajšieho dvora s ďalšími hracími prvkami - Základná škola Lajosa Pongrácza s vyučovacím jazykom maďarským.

Zriadenie CVC na mimoškolskú záujmovú činnosť.

Prestavba priestorov bývalej Lagúny, ul. J. Kráľa pre potreby ZUŠ.

Rekonštrukcia jedálne MŠ a ZŠ.

Modernizácia vybavenia jedálne MŠ a ZŠ.

Modernizácia športového vybavenia MŠ s VJM-Óvoda.

Výstavba športového areálu pre potreby ZŠ Janka Kráľa - atletická dráha a multifunkčné športovisko.

Obstaranie autobusu pre potreby základných škôl.

Podpora modernizácie stredných škôl.

Zníženie energetickej náročnosti budov Strednej odbornej školy techniky a služieb.

Revitalizácia areálu Strednej odbornej školy techniky a služieb. školy.

V oblasti športu sa navrhuje:

Výstavba krytého plaveckého bazéna s potrebnou infraštruktúrou pod zlepencovou terasou.

Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Sever.

Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Stred.

Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Preseľany.

Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Tešmák - športový areál.

Dostavba športovej infraštruktúry pri športovom areáli.

Výstavba polyfunkčnej športovej haly pri areáli futbalového štadióna.

Vybudovanie dopravného ihriska.

Výstavba oválu pre in - line korčuliarov.

Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Tabány.

Revitalizácia športovísk v areáli štadióna.

Revitalizácia cvičného ihriska.

Vyudovať viacúčelový športový a športovo-rekreačný areál v lokalite pri ČOV.

V oblasti kultúry sa pre obyvateľov navrhuje:

Výstavba multifunkčného kultúrneho domu na ul. J. Kráľa.

Zriadenie mestského kina v priestoroch multifunkčného kultúrneho domu.

Zriadenie menšieho kina v objekte Gymnázia.

Rekonštrukcia budovy Csemadoku.

Rekonštrukcia divadelnej sály (zvuková a svetelná technika, podlaha, nábytok).

Počíta sa tiež s revitalizáciou verejných priestranstiev nielen v centrálnej zóne mesta, s výsadbou zelene a s výstavbou rozptylových plôch a chodníkov, doplnením detských atrakcií. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a k zdravému patriotizmu. Rozšírenie športového areálu a vytvorenie ďalších možností pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov, rekreáciu v krajine, bude mať pozitívne sociálne dopady. Pre rôzne mestské podujatia, kultúrno-spoločenské a rekreačno-oddychové mestské aktivity v prírodnom prostredí sa navrhuje využívať novo navrhovanú športovo-rekreačnú a oddychovú prírodnú plochu.

Priamy pozitívny vplyv na zdravotný stav obyvateľov bude mať rozvoj športovej infraštruktúry. Navrhované je skvalitnenie vybavenia súčasného futbalového areálu na úroveň viacúčelového športového centra mesta.

Nárástom nových obyvateľov mesta v predproduktívnom a poproduktívnom veku je potrebné v PHRSR počítať aj so skvalitnením a zlepšením dostupnosti zdravotnej starostlivosti. Pre obyvateľov mesta v súčasnosti nie je priamo v meste poskytovaná primárna zdravotnícka starostlivosť. Primárna zdravotnícka starostlivosť bude do budúcnosti smerovať k zvyšovaniu kvality zdravotníckych zariadení, pomôcok, diagnostických prístrojov a pod. pre všetky skupiny obyvateľov, na čo je v súčasnom zariadení dostatok disponibilného priestoru.

PHRSR predpokladá zvýšenie stavebnej aktivity v meste. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej mesta – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

V nevyužívaných disponibilných budovách a alternatívne v rámci podružných centier nových rozvojových zón bývania sa navrhuje umiestniť mestské klubové zariadenie pre denný pobyt miestnych seniorov dôchodcov s možnosťou komplexného vybavenia s programom.

Prijateľnosť činnosti, narušenie pohody a kvality života

Z hľadiska obyvateľstva realizáciu objektov podľa PHRSR mesta možno hodnotiť pozitívne, nakoľko sa rozšíri ponuka bývania, pracovných miest a služieb. Vhodnými stavebnými a vegetačnými úpravami sa vytvoria esteticky pôsobivé prvky, čo pozitívne ovplyvní obraz mesta a zvýši jej návštevnosť. Možné negatívne pôsobenie pri výstavbe na obyvateľstvo je nepriame prostredníctvom znečistenia ovzdušia, vznikom a nakladaním s odpadmi a hlukom z automobilov. Zatiaženie obyvateľstva znečistením ovzdušia je predovšetkým z vykurovania objektov a z výfukových plynov osobných automobilov. Možno predpokladať, že najvyššie koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí objektov budú nižšie, ako sú príslušné limity. Výstavba nesmie ovplyvniť znečistenie ovzdušia jeho okolia nad prípustnú mieru a tým aj zdravotný stav obyvateľstva ani pri najnepriaznivejších podmienkach. Hygienické požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí stanovuje orgán na ochranu zdravia - podľa predpisu, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Znečistené ovzdušie, najmä v dôsledku silného emisno - imisného zatťaženia zo zdrojov znečisťovania, je potenciálnou hrozbou pre zdravie obyvateľstva. Nepriaznivo na obyvateľstvo vplyva poľnohospodárska výroba, a to používaním agrochemikálií, prašnosťou a živočíšnou výrobou (zatťažuje územie najmä pachmi). Podzemné vody

sa môžu stať pri lokálnych zdrojoch jedným zo závažných rizikových faktorov zhoršenia zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu, že znečisťujúce látky vyskytujúce sa vo vode pôsobia toxicky na živé organizmy. Strategický dokument nezvyšuje funkčné plochy pre poľnohospodársku výrobu. Zdrojmi hluku na území mesta je automobilová doprava. V PHRSR je cieľom skvalitňovať a rozširovať dopravnú a technickú infraštruktúru na základe požiadaviek na novú výstavbu. Dopravná dostupnosť jednotlivých územných obvodov bude umožnená po jestvujúcich, a taktiež novo navrhovaných pozemných komunikáciách komunikačného systému mesta.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.

Lokality NATURA 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive);
smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;
osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

Do katastra mesta zasahuje lokalita NATURA 2000.

Výber území NATURA 2000 je vykonávaný na základe vedeckých podkladov (komplexných údajov o rozšírení a stave populácií jednotlivých rastlinných a živočíšnych druhov, údajov o rozlohe a zachovalosti biotopov). Výsledná sústava potom zahŕňa najhodnotnejšie územia bez ohľadu na vlastnícke vzťahy či súčasné hospodárske využívanie. Na území mesta Šahy je alokované jedno územie európskeho významu zaradeného do NATURA 2000.

Názov	Poiplie
Kód územia	SKCHVU021
Kraj	Banskobystrický
Správca územia	CHKO Štiavnické vrchy
Platnosť k	1.4.2012
Katastrálne územia	Lučenec, Nitra nad Ipľom, Holiša, Mikušovce, Panické Dravce, Trebežovce, Veľká nad Ipľom, Fižakovské Kováče, Rapovce, Mužka, Kalonda, Trenč, Muža, Bušince, Čeláre, Záhorce, Kiarov, Dolinka, Kováčovce, Veľká Ves nad Ipľom, Ipežské Predmostie, Chrastince, Vrbovka, Malá Čalomija, Kosihy nad Ipľom, Veľká Čalomija, Balog nad Ipľom Slovenské Ďarmoty, Koláre, Tešmák, Šahy (18.7.2022, https://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU021)

Biotopy (vymedzenie a opis biotopov)

Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (biotop európskeho významu 3150)

Porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín, ktoré sa buď voľne vznášajú vo vode, alebo sú zakotvené v subhydryckých pôdach. Štruktúrne sú porasty veľmi rôznorodé: jedno-až trojvrstvové. Môžu pozostávať len z jednej ponorenej vrstvy rastlín, ktoré sú pripevnené ku dnu alebo sa voľne vznášajú vo vode. Natantná vrstva je buď z druhov voľne plávajúcich na hladine s redukovaným koreňovým systémom, kde sú zastúpené najmenšie semenné rastliny a papraďorasty, ako aj druhy väčšieho veku, alebo ju tvoria listy rastlín, ktoré sú zakorenené v dne. Osídľujú eutrofné a mezotrofné prírodné a poloprírodné stojaté vody, periodicky prietochné, prípadne pomaly tečúce vody, ako sú mŕtve riečne ramená, aluviálne mokrade, ale aj antropogénne nádrže a kanály v nížinnom a pahorkatinovom stupni.

Výskyt biotopu – Tešmak veľké jazierko, v toku Ipľa v katastri Šiah, Vyškoviec nad Ipľom, Veľké Šárovce GL28, Vozokany nad Hronom GL79, Jur nad Hronom, vo vrchnej časti VN Plášťovce.

Výskyt chránených a ohrozených druhov - rebríček jemnolistý (*Achillea crithmifolia*), bleduľa letná (*Leucjum estivum*), bublinatka nebadaná (*Utricularia australis*), rezavka aloovitá (*Stratiotes aloides*), okrasa okolkatá (*Butomus mbelatus*) Ohrozenosť a stav – na niektorých lokalitách vplyvom chovu rýb dochádza k zmenám kvality vody, zakaleniu a zabahneniu, chýbajúce obhospodarovanie - odstraňovanie expandujúcich pobrežných porastov, zarastanie lokalít, nedostatok vody. Niektoré lokality, boli hodnotené ako nevyhovujúce, kvôli chýbajúcemu obhospodarovaniu v pokročilom štádiu zarastania, prípadne tu bol dlhodobý nedostatok vody. Vegetácia trstín a vysokých ostríc sa pri poklese vodnej hladiny dokáže veľmi rýchle rozrásť, čím vytlačí konkurenčne slabé porasty vodných makrofytov a urýchli zazemnenie stanovišťa. Veľkým problémom je tiež eutrofizácia v podobe splachov a prirodzeného rozkladu biomasy. Kvôli uvedeným vplyvom sa stav biotopov bude v budúcnosti zhoršovať, čo poukazuje na nepriaznivé hodnotenie vyhládok biotopu. Manažment by mal spočívať v zabezpečení vhodného vodného režimu, extenzívnom rybničnom hospodárení a odstraňovaní expandujúcich pobrežných porastov (15.6.2022, http://www.drzenice.sk/download_file_f.php?id=1331855).

Vo4 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion* (biotop európskeho významu 3260)

Druhovo chudobné spoločenstvá vodných makrofytov, ktoré osídľujú korytá tečúcich vôd, prípadne periodicky prietochné toky. Porasty sú jedno až dvojvrstvové, tvorené predovšetkým ponorenými a čiastočne na hladine vzplývavými druhmi, zakorenenými v subhydryckých pôdach. Veľká ekologická plasticita druhov sa môže prejaviť v zmene štruktúry porastov počas roka, pričom najmä intenzita prúdenia ovplyvňuje horizontálne rozloženie porastov. Mnohé druhy sú morfológicky premenlivé v závislosti od výšky vodného stĺpca a prúdenia vody. Korytá dolných tokov zarastajú veľmi rôznorodo v závislosti od lokálnych ekologických podmienok a manažmentu. Makrofytná vegetácia často úplne chýba.

Výskyt biotopu – v toku Sikenice, Perca, Keťskom potoku, Búr, Štiavnica

Výskyt chránených a ohrozených druhov – chránené a ohrozené druhy v tomto biotope neboli zaznamenané Ohrozenosť a stav – eutrofizácia vody, znečisťovanie a stavebné úpravy koryta toku. V dolných tokoch riek voda tečie pomalšie, je teplejšia a obsahuje menej kyslíka, substrát dna býva jemnozrnný. Ochrana preto spočíva vo výstavbe čistiarní odpadových vôd a v citlivej až žiadnej regulácii vodných tokov. Vyhládka biotopu sú priaznivé, z vyššie uvedených dôvodov sú mierne horšie pre dolné časti tokov riek.

Vo7 Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (*Ranunculion aquatilis*) (biotop národného významu)

Porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín, ktoré niekedy sprevádzajú nad hladinu vynorené rastliny. Štruktúra porastov je počas roka premenlivá. Väčšina druhov je adaptovaná na dočasné vyschnutie stanovišťa a vytvára aj terestrické rastové formy. V takýchto podmienkach do porastov prenikajú niektoré jednoroké druhy. Osídľujú močiare a mokrade v inundačných územiach, okraje rybníkov, materiálových jám, priekopy ktoré majú väčšinu roka plytkú vodu, ich dno sa môže krátkodobo obnažiť, ale v čase záplav je hĺbka vody väčšia. Sú to mezo- až eutrofné biotopy.

Výskyt biotopu – kataster Tešmak GL76, mŕtve ramená a vodné nádrže

Výskyt chránených a ohrozených druhov – okrasa okolkatá (*Butomus umbelatus*)

Ohrozenosť a stav – eutrofizácia vodných nádrží, spachom z okolitých poľnohospodárskych pozemkov, zazemňovanie, dlhodobý nedostatok vody

Vo9 Ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov

Do jednotky patria najmä spoločenstvá antropogénnych stanovišť. Najmä menej využívané okraje obrábaných polí a pasienky, ktoré sú pravidelne na kratší čas zaplavované. Niektoré aj viac krát do roka, počas jarných a jesenných záplav. Rozvoľnené až uzavreté porasty na poliach a úhoroch kde sa nedostatočne vyvíjajú zasadené plodiny. Pôdy sú vždy ilovito-hlinité, až ilovité, ťažké a nepriepustné. Floristické zloženie týchto biotopov sa často mení. Ako dominanty sa často vyskytujú odolné poľné buriny. Vysoké zastúpenie majú ruderné a nitrofilné druhy, ako aj druhy zošľapovaných stanovišť.

Výskyt biotopu – na mnohých miestach okresu, najmä v okolí Ipľa a Hrona

Výskyt chránených a ohrozených druhov – chránené a ohrozené druhy neboli zaznamenané Ohrozenosť a stav – biotop nie je ohrozený

Br5 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (biotop európskeho významu 3270)

Biotop tvoria spoločenstvá jednoročných rastlín na stanovištiach so zvýšeným obsahom živín. Optimum vývoja majú v neskorom lete. Vyvíjajú sa na obnažených bahňitých a piesočnatých brehoch tečúcich vôd, najmä v zátokach prirodzene meandrujúcich riek, potokov a ostrovov, kde pôsobí spätný tlak, alebo na miestach vzdialenejších od riečiska, kde nie je silný prúd vody. V závislosti od dĺžky obnaženia brehov sa nemusia vyvíjať každý rok. Stratégia rastlín v tomto biotope predpokladá schopnosť rýchlo vyklíčiť, akonáhle poklesne hladina vody. Pokiaľ sa podarí rastlinám vytvoriť semená, je pripravená ich dostatočná zásoba v pôde aj na viac rokov dopredu. Naplavené sedimenty sú pravidelne obohacované živinami a majú rôznu hrúbku (15 a viac cm) a veľkosť. Porasty kopírujú veľkosť sedimentov, väčšinou sú však líniové a maloplošné (15.6.2022, http://www.drzenice.sk/download_file_f.php?id=1331855).

Biotop možno očakávať v dolných a stredných tokoch väčších riek.

Výskyt biotopu – v toku Hrona, Sikenice, **Krupinice** a Litavy ale aj na obnažených dnách niektorých VN

Výskyt chránených a ohrozených druhov – krtičník tŕňomilný (*Scrophularia umbrosa*), lindernia púzderkatá (*Lindernia procumbens*)

Ohrozenosť a stav – znečisťovanie vody a ďalšia regulácia toku Hrona, manipulácia s výškou vodnej hladiny, vysoké, dlho trvajúce a opakujúce sa záplavy, sporadicky sa objavujúce invázne druhy – *Aster lanceolatus*,

Helianthus tuberosus, *Stenactis annua*. Na udržanie dobrého stavu biotopu je potrebná vhodná dynamika rieky, závislá od hydrologických a klimatických podmienok. Súčasný stav je priaznivý.

Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek (biotop európskeho významu 6430)

Vysokobylinné spoločenstvá na brehoch väčších vodných tokov. Fyziognomicky sú veľmi nejednotné, obvykle viacvrstvové s optimom výskytu na brehoch väčších riek v nížinách a pahorkatinách. Typické je zastúpenie väčšieho počtu lian a lianel. Porasty sa vyvíjajú na opakovane záplavami narušovaných, ale živinami dobre zásobených brehových stanovištiach. Sú schopné pomerny rýchlo obsadiť obnažené brehy. Narušovanie stanovišť, líniový charakter porastov a vysoký vplyv ľudských sídel a komunikácií, ktoré sú lokalizované na brehoch vodných tokov, spôsobujú čiastočné alebo úplné nahradenie týchto spoločenstiev monodominantnými porastmi poriečnych neofytov.

Výskyt biotopu – v brehových porastoch lpl'a, **Krupinice**, Hrona a Sikenice

Výskyt chránených a ohrozených druhov – chránené a ohrozené druhy neboli zaznamenané

Ohrozenosť a stav – invázne a biologické sukcesné procesy, dlhodobá absencia hospodárenia, stavebná činnosť – úprava tokov, prenikanie inváznych a ruderalných druhov. Od manažmentu sú závislé predovšetkým vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach. Tieto sa vyznačujú nepravidelným obhospodávaním alebo jeho absenciou s následným hromadením biomasy na povrchu pôdy. Dlhoročná absencia hospodárenia znamená postupnú sukcesiu smerom ku krovinám a lesným porastom. Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek patria k ojedinelým biotopom a lokality sú atakované inváznymi druhmi. Výhliadky biotopu sú nevyhovujúce a jeho súčasný stav považujeme za nevyhovujúci až zlý.

Kr3 Sukcesné štádiá s borievkou obyčajnou

Mezofilné borievkové porasty na silikátoch – hustejšie porasty vytvára borievka aj na presychavých typoch pasienkov. Šíri sa aj na extenzívne chudobné pasienky s acidofilnými spoločenstvami, ale šíri sa aj do nízkych psíkových porastov. V podrade prevládajú podľa stanovišťa druhy mezofilných pasienkov alebo kričkových porastov. Ich zastúpenie sa mení podľa stupňa degradácie alebo pokročilosti sukcesie (15.6.2022, http://www.drzenice.sk/download_file_f.php?id=1331855).

Výskyt biotopu – biotop sme zaznamenali v okolí **Tešmaku** a lpeľských Uľan GL75

Výskyt chránených a ohrozených druhov – chránené a ohrozené druhy neboli zaznamenané

Ohrozenosť a stav – degradácia stanovišť, plošné odstraňovanie krov, nevhodné mulčovanie, sukcesné procesy

Tr2 Subpanónske travinno-bylinné porasty (prioritný biotop európskeho významu 6240*)

Biotop tvoria travinno-bylinné porasty, v ktorých prevládajú trsité druhy zväčša úzkolistých tráv. V priestoroch medzi trsmi sa nachádzajú byliny s prízemnou ružicou listov, nízke plazivé kričky, druhy tvoriace cibule a jednoročné druhy. Porasty osídľujú plytké, humusovo-karbonátové pôdy na miernych vápencových a dolomitových svahoch alebo plytké pôdy na kryštaliniku a na mladotretohorných vyvrelinách na strmých skalnatých svahoch a skalných výstupoch. Na ich okraji sa tvoria komplexy s lemovými spoločenstvami.

Biotop sa v minulosti často využíval ako extenzívne pasienky. Výskytom sa viaže na pahorkatinový a nižší horský stupeň v Malých Karpatoch, Bielych Karpatoch, Považskom Inovci, Strážovskej hornatine, Slovenskom kráse a v celom pásu mladotretohorných pohorí.

Výskyt biotopu – v okrese veľmi cenný a hodnotný biotop ktorý je s najväčším výskytom v okolí Plášťoviec.

Menšie plochy sú pri Hronských Kľačanoch a v GL63-52-53-54-57-75-93 a v katastroch Rybníka, Horše, **Šiah a Tešmaku**.

Výskyt chránených a ohrozených druhov – hlaváčik letný (*Adonis aestivalis*), cesnak žltý (*Allium flavum*), zvonček repkovitý (*Campanula macrostachya*), zvonček repkový (*Campanula rapunculus*), bodliak kopcový (*Carduus collinus*), dvojradovec neskorý (*Cleistogenes serotina*), bielolist obyčajný (*Filago vulgaris*), oman hodvábný (*Inula oculus-christi*), kosatec nízky (*Iris pumila*), šalát trváci (*Lactuca perennis*), zárazovec purpurový (*Phelipanche purpurea*), iskerník ilýrsky (*Ranunculus illyricus*), hlaváč sivastý (*Scabiosa canescens*), kavyl' chlpatý (*Stipa dasyphylla*), kavyl' tenkolistý (*Stipa tirsia*), bezobalka Kitaibelova (*Trinia kitaibelii*), suchokvietok smradľavý (*Xeroloma cylindracea*), hlaváčik letný (*Adonis vernalis*), hadinec červený (*Echium russicum*)

Ohrozenosť a stav – sukcesia, upustenie od kosby, zánik extenzívnej pastvy, hromadenie biomasy – zánik vstavačovitých rastlín a svetlo a teplomilných druhov. Celkový stav biotopu je pomerne priaznivý. Dôvodom zhoršovania môže byť sukcesia v dôsledku chýbajúceho vhodného manažmentu. Na udržanie dobrého stavu biotopu treba predovšetkým zabezpečiť pravidelné obhospodarovanie – kosenie alebo pastvu. Na lokalitách v nepriaznivom alebo zlom stave je nevyhnutná obnova pravidelného obhospodarovania, zastavenie sekundárnej sukcesie (napr. výrub náletových drevín) a eliminácia invázných druhov. V minulosti sa biotop využíval na extenzívnu pastvu oviec a kôz, kde bola sukcesia blokovaná jednak pastvou, ale aj extrémnosťou stanovišť na strmých skalnatých svahoch a skalných výstupoch s plytkými pôdami. Biosozologicky i esteticky veľmi cenný biotop s výskytom mnohých vzácnych a ohrozených druhov.

Lk7 Psiarkové aluviálne lúky (biotop národného významu)

Dvoj- až trojkosné striedavo vlhké lúky v krátkodobu zaplavovaných alúviách menších riek a potokov a v podmáčaných terénnych depresiách nížin až podhorského stupňa. Porasty sú bujné, druhovo pomerne chudobné, charakteristické spoločným výskytom vlhkomilných a suchomilných druhov. Citlivo reagujú na zmeny vodného režimu pôdy, čo sa prejavuje v ich veľkej premenlivosti jedného stanovišta počas roka.

Vďaka prirodzenému hnojeniu záplavovými vodami prevládajú v porastoch vysoké trávy. Typická je zvýšená hladina podzemnej vody najmä v jarných mesiacoch, v letnom období pôdy na povrchu presychajú.

Výskyt biotopu – najrozsiahlejšie plochy v okolí toku Ipľa a Hrona. Kataster Kubáňova, Vyškovce nad Ipľom, Preseľany nad Ipľom, **Šahy, Tešmak**, Plášťovce tok Litavy, kataster Domadice, Pukanec – Breziny – Duricov majer, Bohunice okolie Sikenice, okolie VN Kozárovce, okolie VN Veľké Kozmálovce a bodovo na mnohých miestach v komplexe biotopu Lk1

Výskyt chránených a ohrozených druhov – plamienok celistvolistý (*Clematis integrifolia*), cesnak hranatý (*Allium angulosum*)

Ohrozenosť a stav – najviac ohrozujúcimi faktormi sú regulácie vodných tokov, intenzifikácia hospodárenia na aluviálnych lúkach, znečisťovanie povrchových vôd, premena lúk na ornú pôdu, obmedzenie alebo absencia kosenia, šírenie invázných druhov. Stav biotopu je pomerne priaznivý, záleží na dĺžke trvania jarných záplav a kosení dvakrát ročne (15.6.2022, http://www.drzenice.sk/download_file_f.php?id=1331855).

Lk10 Vegetácia vysokých ostríc (biotop národného významu)

Zväčša druhovo chudobné, jednovrstvové alebo viacvrstvové porasty s dominanciou vysokých ostríc a bylín. Biotopy vyžadujú zaplavenie, časť vývojového cyklu prežívajú po poklese vody pod povrch pôdy. V druhovej skladbe spoločenstva prevládajú močiarne druhy. Vzhľadom na odlišné floristické a ekologické vlastnosti ako aj priebeh sukcesie sa dajú vymedziť dve samostatné podjednotky na úrovni podzväzov.

Výskyt biotopu – v komplexe biotopov v okolí toku Ipľa – **Tešmak, Šahy**, ale aj okolie Perca pri Kukučínove, v okolí VN Malý Kiar, a bodovo aj v okolí mnohých VN v okrese v komplexe biotopov Lk11

Výskyt chránených a ohrozených druhov – ostrica Buekova (*Carex buekii*), ostrica metlinatá (*Carex paniculata*), mlieč močiarny (*Sonchus palustris*) Ohrozenosť a stav – ohrozenosť spočíva v zazemňovaní a následnom vysušení lokalít, biotop je v dobrom stave

Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (prioritný biotop európskeho významu 91E0*)

Tento typ biotopu je v užších údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou. Menej typickým stanovišťom sú svahové prameniská alebo terénne zníženia, kde podzemná voda stagnuje blízko pod povrchom pôdy. Pôdy sú hlinité stredne ťažké, niekedy oglejené, humózne s dostatkom živín. Porasty sú spravidla viacposchodové, krovinové poschodie je druhovo bohaté, v bylinnej synúzii sa uplatňujú hygrofilné a nitrofilné druhy.

Výskyt biotopu – Vytvára pravé brehovité porasty Sikenice – Horšianska dolina, ale aj v okolí Bátoviec a Bohuníc. Tiež časť brehovitých porastov Hrona ale najmä Litavy, **Krupinice**, potoka Olvár, **Štiavnice** v oblasti Hokoviec a Horných Semeroviec. Vo vyšších nadmorských výškach takmer každého vodného toku až po Uhľiská cca. 600 m n. m.

Výskyt chránených a ohrozených druhov – chránené a ohrozené druhy neboli zaznamenané

Ohrozenosť a stav – najväčšie ohrozenie predstavuje výrub a odstraňovanie brehových porastov správcami vodného toku a následné využitie drevnej hmoty (štiepky) v biopaloňniach. Väčšina porastov tohto typu biotopu bola v minulosti obhospodarovaná, čo viedlo k zjednodušeniu štruktúry porastov a absencii hrubých stromov a hrubého mŕtveho dreva. Veľmi často boli tieto porasty pomerne intenzívne aj prepásané, a preto aj úmyselne preredované. Premieňali sa na plantáže mäkkých drevín s veľmi intenzívnym využívaním a pestovaním nepôvodných druhov drevín. Drevinová skladba je síce väčšinou pomerne zachovalá, ale výskyt inváznych druhov je veľmi silný. Podobne je to aj v skladbe podrastu, ktorý tvoria zjari pôvodné druhy, ale v lete často prevládajú invázne druhy. Stav biotopu je málo priaznivý.

Ls 3.5.2 Sucho a kyslomilné dubové lesy – časť B (prioritný biotop európskeho významu 9110*)

Edaficky podmienené xerofilné acidofilné dubiny na minerálne chudobných silikátových horninách, plytkých rankoch vyskytujúce sa na extrémnych reliéfových tvaroch s južnou expozíciou. Vo floristicky chudobných, rozvoľnených, nízkych porastoch dubov, s rôzne veľkou prímесou borovice a veľmi vzáčne buka sa uplatňujú drobné kríčky. Bohato je tiež vyvinuté poschodie lišajníkov a machov. Výskyt biotopu – len jedna malá plocha na hranici katastrov **Tešmáku** a Ipeľských Úľan.

Výskyt chránených a ohrozených druhov – v okrajovom plášti lesného biotopu vstavač purpurový (*Orchis purpurea*)

Ohrozenosť a stav – Zlý vplyv manažmentu lesa, zmena drevinového zloženia, budovanie lesných ciest a chov poľovnej zveri. Štruktúra takýchto porastov je často pozmenená, s výrazným nedostatkom hrubých stromov a hrubého mŕtveho dreva. Drevinová skladba je pomerne zachovalá, ale vyskytujú sa aj invázne druhy (agát biely), ktorých zámerné pestovanie významne ovplyvňuje ďalšiu existenciu tohto biotopu. Biotop je v nepriaznivom stave (15.6.2022, http://www.drzenice.sk/download_file_f.php?id=1331855).

PHRSR mesta Šahy nebude mať negatívny vplyv na chránené územie. Všetky nové aktivity sa budú realizovať mimo území NATURA 2000 a chránených území, prípadne sa budú realizovať po schválení príslušného orgánu štátnej ochrany prírody.

V PHRSR sú plne rešpektované všetky prvky územného systému ekologickej stability regionálnej a nadregionálnej úrovne (RÚSES). Pri umiestňovaní novej zástavby, najmä plôch pre bývanie, boli zohľadňované pásma hygienickej ochrany, resp. ochranné pásma existujúcich stavieb a činností, ktoré predstavujú zóny ich vplyvu na prostredie:

- ochranné pásmo cintorínov
- ochranné pásmo čistiarnie odpadových vôd
- ochranné, prístupové pásmo vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenie vysokého napätia, elektrické stanice, potrubia vysokotlakového a strednotlakového plynovodu, regulačné stanice, potrubia vodovodu a kanalizácie
- ochranné pásma ciest II. triedy (platia mimo zastavaného územia)

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu.

Uplatnenie dokumentu nepredstavuje riziká z hľadiska životného prostredia.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

Vzhľadom na polohu v území, charakter a rozsah návrhu nevyvolá žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice. Mesto susedí s Maďarskou republikou.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení.

- obyvatelia mesta Šahy
- fyzické a právnické osoby podieľajúce sa na využívaní územia mesta
- združenia pôsobiace v meste

2. Zoznam dotknutých subjektov.

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie mesta sú orgány vyplývajúce z § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Ministerstvo obrany SR, Sekcia ekonomiky, národný riaditeľ pre infraštruktúru, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Nám Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

- Okresný úrad Levice, Oddelenie územného plánovania,
- Nitriansky samosprávny kraj
- Regionálna správa ciest NRSK
- Okresný úrad Levice, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Levice, Pozemkový a lesný odbor,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva
- Okresný úrad, Oddelenie civilnej ochrany a krízového riadenia,
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
- Okresný úrad, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava 11
- Západoslovenský vodohospodársky podnik, š.p.
- Západoslovenská energetika, a.s.,
- Slovenská elektrizačná prenosná sústava, a.s., Mlynské Nivy 59/A, 824 84 Bratislava
- Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia a.s., Mlynské nivy 44, 821 09 Bratislava
- Eustream, a.s., Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava
- Slovak Telecom, Karadžičova 10, 825 13 Bratislava
- Orange Slovensko, Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava
- Telefónica O2 Slovakia s.r.o., Einsteinova 24, 851 01 Bratislava
- Obec Veľké Turovce
- Obec Ipeľské Úľany
- Obec Tupá
- Obec Veľká Ves nad Ipľom
- Obec Kleňany
- Obec Kubáňovo

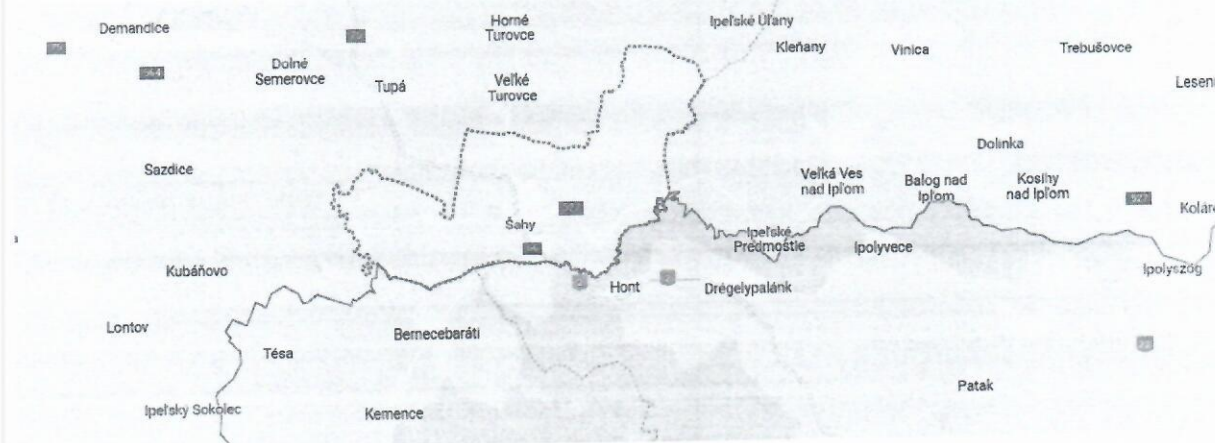
3. Dotknuté susedné štáty.

PHRSR mesta Šahy nezasahuje do záujmového územia a pôsobnosti Maďarskej republiky.

V. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu).

Pôsobnosť strategického dokumentu vymedzujú nasledujúce mapové podklady.



2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu.

PHRSR mesta Šahy integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR mesta Šahy 2022 – 2031 integruje predchádzajúci PHRSR mesta, viacročný rozpočet. PHRSR mesta vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda 2021 - 2027, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Agenda 2030. Pri spracovaní strategického dokumentu sa vychádzalo z podkladov (dotazníkový prieskum), kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti mesta, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci MZ, primátor, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách.

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Šahy, 16.05.2023

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia.

Primátor mesta: Ing. Pál Zachar, Adresa: Mestský úrad Šahy, Hlavné námestie 1, 936 01 Šahy

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka.

Ing. Pál Zachar
primátor mesta

Zachar
pečiatka

